

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

WERSJA KOŃCOWA
A6-0039/2005

11.2.2005

SPRAWOZDANIE

w sprawie europejskiego planu działania w dziedzinie ekologicznego żywienia
i rolnictwa
(2004/2202(INI))

Komisja Rolnictwa

Sprawozdawca: Marie-Hélène Aubert

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	10
PROCEDURA	14

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie europejskiego planu działania w dziedzinie ekologicznego żywienia i rolnictwa (2004/2202(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej zatytułowany „Europejski plan działania w dziedzinie ekologicznego żywienia i rolnictwa” (COM(2004)0415) oraz załącznik do niego (SEC(2004)0739),
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej, obradującej w Göteborgu w dniach 15-16 czerwca 2001 r.,
 - uwzględniając wnioski europejskiej konferencji na temat rozwoju obszarów wiejskich, która miała miejsce w Salzburgu w dniu 12 listopada 2003 r.,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) 2092/91 z dnia 24 czerwca 1991 r. w sprawie produkcji ekologicznej produktów rolnych oraz znakowania produktów rolnych i środków spożywczych¹,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie współistnienia upraw modyfikowanych genetycznie oraz upraw konwencjonalnych i ekologicznych²,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa (A6-0039/2005),
- A. mając na uwadze, że ekologiczne rolnictwo stało się w Unii Europejskiej sektorem i metodą upraw odnotowującym silny wzrost ze względu na popyt konsumentów i rosnącą podaż producentów;
- B. mając na uwadze, że produkcja ekologiczna w istotny sposób sprzyja wielofunkcyjności europejskiego rolnictwa, ponieważ gwarantuje produkcję zdrową i dobrej jakości przy jednoczesnym zmniejszaniu zanieczyszczenia środowiska, zachowaniu i zrównoważonym wykorzystywaniu bioróżnorodności, ochronie uprawianych obszarów oraz zachowaniu, a nawet tworzeniu miejsc pracy;
- C. mając na uwadze, że w UE liczącej 15 państw powierzchnia rolna przeznaczona na rolnictwo ekologiczne wzrosła w latach 1985-2002 z 0,1% do 3,3% oraz że obroty w sektorze ekologicznej żywności ocenia się na 11 mld euro w Europie i 23 mld euro na świecie;
- D. mając na uwadze, że przed rokiem 1992, od którego to Unia Europejska zaczęła wspierać rolnictwo ekologiczne w ramach polityki rolno-środowiskowej, rolnictwo ekologiczne

¹ Dz.U. L 198 z 22.07.91, str. 1.

² Teksty przyjęte opatrzone ww. datą, P5_TA(2003)0600.

rozwijało się wyłącznie z inicjatywy rolników i przy wsparciu zainteresowanych obywateli;

- E. mając na uwadze, że rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 opiera się na zasadach promowania oraz kryteriach kontroli produkcji i wprowadzania do obrotu, które zostały opracowane wcześniej przez stowarzyszenia producentów ekologicznej żywności;
- F. mając na uwadze, że na mocy ostatniej reformy WPR wsparcie na rzecz ekologicznego rolnictwa jest uzależnione od kwoty całkowitych dochodów drugiego filaru WPR oraz od części, która zostanie obowiązkowo zarezerwowana dla tego typu upraw;
- G. mając na uwadze, że specjalne cechy ekologicznego rolnictwa, nie tylko w zakresie wymogów środowiskowych warunkujących jego funkcjonowanie, lecz także w odniesieniu do:
 - a) wyraźnej potrzeby wprowadzania produktów do obrotu poprzez krótkie kanały dystrybucji,
 - b) wciąż wysokich cen produktów końcowych,
 - c) dostosowania do środowiskowych i sanitarnych uregulowań, których muszą przestrzegać również właściciele małych gospodarstw rolnych oraz MŚP zajmujące się przetwórstwem,
 - d) włączenia do produkcji ekologicznej innych specyficznych sektorów, takich jak hodowla oraz uprawa winorośli,są kwestiami wymagającymi specjalnego podejścia w zakresie uregulowań prawnych oraz finansowym, innego niż w przypadku tradycyjnej produkcji;
- H. mając na uwadze, że istnieją ogromne dysproporcje w sposobach, w jakie Państwa Członkowskie wspierają rozwój ekologicznego rolnictwa oraz że dysproporcje te muszą zostać zmniejszone w ramach europejskiego programu działania na rzecz wsparcia rolnictwa ekologicznego;
- I. mając na uwadze, że ewentualne skażenie przez produkty GMO ma ogromne znaczenie dla rolnictwa ekologicznego – dotyczy to zwłaszcza działań, które należy podjąć, aby uregulować współistnienie upraw transgenicznych i ekologicznych.

Rozwój rynku ekologicznej żywności i ustanawianie norm (działania 1-3)

- 1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja uznaje, iż ekologiczne rolnictwo zajmuje istotne miejsce wśród celów nowej WPR, określonych w porozumieniu luksemburskim z czerwca 2003 r.; zauważa, że nie uznaje ona za konieczne przeznaczenie na ten cel zasobów ludzkich lub finansowych w ramach budżetu Unii Europejskiej; z zadowoleniem przyjmuje wybrane przez Komisję podejście oparte na popycie, mające służyć stymulowaniu rolnictwa ekologicznego;
- 2. uważa, że:
 - a) działania mające na celu wspieranie kampanii informacyjnych i promocyjnych są przydatne, jeśli uwzględniają doświadczenia organizacji zawodowych danego

sektora oraz prawodawstwo i programy Państw Członkowskich; grupy producentów i spółdzielnie produkcyjne powinny odgrywać szczególną rolę w racjonalnym zarządzaniu produkcją, jak i we wprowadzaniu do obrotu produktów i żywności ekologicznej. Mogą one przyczynić się do osiągnięcia produkcji o wysokiej jakości, a także do przetwarzania i wprowadzania do obrotu w drodze dystrybucji bezpośredniej lub przez sieci handlowe, zapewniając wartość dodaną swoim producentom;

- b) Komisja powinna oprzeć swoje działania promocyjne na analizie rynku i analizie konsekwencji procesu koncentracji handlu produktami ekologicznymi, przy szczególnym uwzględnieniu metod szerokiej dystrybucji;
 - c) konsumenckie kampanie informacyjne, w szczególności te skierowane do dzieci i młodzieży, powinny być zintensyfikowane i uzupełnione o towarzyszące im programy edukacyjne dotyczące znaczenia dla środowiska oraz wartości odżywczej produktów ekologicznych; działania promocyjne powinny koncentrować się na takich miejscach, jak publiczne stołówki, ze szczególnym uwzględnieniem stołówek szkolnych; promowanie produktów ekologicznych powinno być wzmocnione w ramach odpowiednich programów wspólnotowych ad hoc zarówno wewnątrz Unii Europejskiej jak i poza nią;
 - d) Komisja powinna, we wszelkich działaniach promocyjnych wspomnianych w działaniu 1, określić i wspierać w tym samym stopniu korzyści dla środowiska wynikające z rolnictwa ekologicznego, a także korzyści, które ten rodzaj produktów przynosi dla zdrowia ludzkiego;
 - e) z działań tych w pierwszej kolejności powinni skorzystać drobni producenci oraz MŚP aktywne w sektorze spożywczym, tym bardziej, że są one częścią wielostronnych, partnerskich przedsięwzięć regionalnych;
 - f) rozwój rynku wewnętrznego żywności ekologicznej, produktów spożywczych i innych produktów doprowadzi do standaryzacji ich metod wytwarzania, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich szczególnych cech i tradycyjnych regionalnych metod produkcji, ustanawiając jednolitą kontrolę oraz krajowe organy ds. certyfikacji produktów ekologicznych oraz pomoże w usunięciu barier we wprowadzaniu produktów do obrotu i dostarczaniu pełniejszych informacji europejskim konsumentom; wyraża równocześnie pogląd, iż logo Wspólnoty powinno zostać uzupełnione informacją odnoszącą się do lokalnego i regionalnego miejsca pochodzenia produktów;
3. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dalszego ujednolicania norm europejskich odnoszących się do produktów ekologicznych oraz ekologicznej produkcji, co umożliwi tym samym właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, położy kres zakłócaniu konkurencji i zagwarantuje całkowicie swobodny handel produktami ekologicznymi w całej Unii Europejskiej; uważa, że wyższe krajowe normy w niektórych Państwach Członkowskich nie powinny uniemożliwiać swobodnego wprowadzania do obiegu w tych państwach produktów ekologicznych z innych Państw Członkowskich jako produktów posiadających certyfikat produktu ekologicznego;

4. przyjmuje do wiadomości podstawową rolę internetu jako narzędzia upowszechniania i promowania ekologicznego rolnictwa i wierzy, że przekazywanie informacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami jest niezwykle istotne; z tego względu proponuje podjęcie znacznego wysiłku dla przekazania już dostępnej technologii; zwraca się też do Komisji, aby w ramach finansowego wsparcia Wspólnoty wprowadziła działania szkoleniowe (wykraczające poza to, co przewidziano w ramach działania 6. skierowanego do Państw Członkowskich) dla tych rolników i producentów, którzy pragną przekwalifikować się z działalności tradycyjnej na ekologiczną;
5. uważa, że należy doprowadzić do większej harmonizacji specyfikacji, szczególnie w sektorze hodowli;
6. uważa, że w swojej propozycji odnoszącej się do przygotowywania planów w Państwach Członkowskich dla szczebla krajowego, regionalnego lub lokalnego, Komisja powinna włączyć promowanie produkcji materiału siewnego dla rolnictwa ekologicznego oraz zachęcanie do tworzenia szkółek przeznaczonych do produkcji roślin odpowiednich dla rolnictwa ekologicznego;
7. przypomina, że w ramach procedury budżetowej na 2005 r. Parlament wyraźnie włączył plan działania do pozycji budżetowej dotyczącej działań promocyjnych (05 08 05 01) oraz uważa, że na rok 2006 można rozpatrzyć zwiększenie środków w tej pozycji, po przeprowadzeniu analizy zapotrzebowania w Państwach Członkowskich;
8. uważa, że plan działania powinien zawierać zalecenie, aby pomoc na rzecz rozwoju i promowania uczciwego handlu wspomagała produkcję i handel produktami ekologicznymi, tak by plan działania ekologicznego uzyskał wymiar całościowy;

Pomoc publiczna dla ekologicznego rolnictwa (działania 4-6)

9. uważa, że kluczową sprawą jest, by działania i pomoc przewidziane w rozporządzeniu w sprawie rozwoju obszarów wiejskich zostały określone bardziej jednoznacznie w zakresie produkcji ekologicznej, w celu promowania tego typu produkcji we wszystkich Państwach Członkowskich; w związku z tym należy z uwagą śledzić dynamikę realizacji nowego programu FEADER na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w Państwach Członkowskich;
10. podkreśla konieczność wspierania pomocy publicznej dla rolnictwa ekologicznego i gałęzi przemysłu związanych z rolnictwem ekologicznym poprzez promowanie wprowadzania systemów kontroli jakości;
11. uważa, że należy dbać o to, by wprowadzenie ekologicznego rolnictwa na uprzywilejowanych warunkach, w szczególności na obszarach wrażliwych, nie spowodowało zachwiania równowagi podaży produktów ekologicznych. Przejście na rolnictwo ekologiczne powinno być więc wspierane w oparciu o określone rynki zbytu;

12. uważa, że higieniczne i sanitarne normy mające zastosowanie w MŚP przetwórczych, zwłaszcza w sektorze mleczarskim i mięsnym, powinny zostać określone w ramach istniejących specjalnych warunków dla zakładów przetwórczych;
13. sądzi, że plan działania powinien jednoznacznie wskazywać wkład rolnictwa ekologicznego do następujących dziedzin: dyrektywy w sprawie azotanów, dyrektywy Natura 2000, polityki wodnej, promowania bioróżnorodności, jak i podkreślać jego znaczenie w kwestii zatrudnienia;
14. uważa, że Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na rolnictwo biologiczne w nowych Państwach Członkowskich, zwłaszcza w kwestiach dotyczących zatrudnienia i gospodarki wiejskiej;

Badania (działanie 7)

15. proponuje, aby w europejskim badawczym programie ramowym rolnictwo ekologiczne jako metoda produkcji zostało uznane za priorytet, podobnie jak współistnienie upraw ekologicznych, konwencjonalnych i genetycznie zmodyfikowanych oraz ocena oddziaływania technologii zagrażających tej metodzie produkcji, włączając w to zorientowane na środowisko badania naukowe w zakresie selekcji, dotyczące zarówno gatunków roślin uprawnych jak i zwierząt hodowlanych;
16. wyraża ubolewanie, że przedstawiony europejski plan działania nie zawiera żadnych konkretnych środków promujących badania naukowe, które wychodziłyby poza ogólne deklaracje „wspierania badań naukowych nad rolnictwem ekologicznym”. W tym względzie zachęca Komisję do sprecyzowania definicji ww. instrumentów poprzez:
 - a) zachęcanie do przygotowywania badań, analiz i konkretnych statystyk dotyczących różnych aspektów rolnictwa ekologicznego,
 - b) prowadzenie bardziej szczegółowych badań w zakresie wytwarzania paszy dla ekologicznych hodowli,
 - c) włączanie nowych technologii na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego,
 - d) zbieranie i publikowanie w całej Europie studiów i badań naukowych na temat rolnictwa ekologicznego itp., przeprowadzanych w różnych Państwach Członkowskich,
 - e) wzywa, aby w badaniach tych uwzględnione zostało przyjęte w rolnictwie ekologicznym podejście systemowe (globalne lub całościowe), w szczególności poprzez włączenie do nich działań badawczych na miejscu;

Normy i inspekcje (działania 8-21)

17. z zadowoleniem przyjmuje stosowanie bardziej zaawansowanych norm w zakresie dobrostanu zwierząt, podkreśla jednak, że towarzyszyć temu powinno wsparcie z przeznaczeniem na inwestycje, ponieważ stosowanie takich norm wymaga najczęściej kosztownych przekształceń lub budowy nowych pomieszczeń hodowlanych; analogicznie, na pierwszy plan powinny zostać wysunięte metody oszczędne (np. filtry słomiane, zbiorniki osadowe itp.);

18. wspiera projekt Komisji z zakresu działania 9., mający na celu zapewnienie integralności rolnictwa ekologicznego poprzez zaostrzenie norm i przestrzeganie zaplanowanych terminów okresów przejściowych; zwraca się jednak o przeanalizowanie pojawiających się szczególnych przypadków, jak na przykład w zakresie hodowli, gdzie nieprzedłużenie daty wprowadzenia zwierząt niekarmionych ekologicznie oznaczałoby zahamowanie odbudowy i utrzymania niektórych rodzimych ras, zagrożonych już w niektórych Państwach Członkowskich;
19. wyraża ubolewanie nad faktem, że Komisja wciąż nie zaproponowała podejścia dotyczącego materiału siewnego w zakresie wymiany tradycyjnych odmian lokalnych lub tych odmian, które już nie występują w rejestrze, co daje rolnikom swobodę działania i umożliwia spełnienie wymogów w zakresie dobrego stanu materiału siewnego, kryteriów czystości odmian i szybkości kiełkowania, zgodnie z istniejącym prawodawstwem;
20. uważa, że w celu zapewnienia wiarygodności produktów ekologicznych Komisja powinna kontrolować wykonywanie przez Państwa Członkowskie spoczywających na nich obowiązków nadzoru nad instytucjami prywatnymi i publicznymi oraz w razie konieczności nakładać sankcje za naruszenia; uważa ponadto, że Komisja powinna sporządzać coroczną analizę sprawozdań składanych przez Państwa Członkowskie oraz informować o jej wynikach Parlament;
21. zachęca Komisję do pogłębienia piątego aspektu działania 10. i określenia sposobu, w jaki zamierza ona osiągnąć cel poprawienia norm środowiskowych odnoszących się do rolnictwa ekologicznego;
22. przychyliła się do powołania, zgodnie z propozycją przedstawioną w tytule działania 11., grupy niezależnych ekspertów mającej za zadanie formułowanie opinii technicznych, pod warunkiem, że w jej składzie uwzględnione zostaną osoby zainteresowane, tj. rolnicy, przedsiębiorstwa przetwórcze oraz konsumenci;
23. uważa, że w planie działania nie można poruszyć kwestii GMO wyłącznie w odniesieniu do poziomu progów oraz że Komisja powinna określić, jakie są jej zamiary wobec współistnienia upraw transgenicznych i ekologicznych. Niezależnie od tego należy jasno określić, że w przypadku skażenia, nawet przypadkowego, odpowiedzialność finansowa spoczywa wyłącznie na osobach nielegalnie wprowadzających do obrotu GMO, a nie na całym sektorze rolnym; nalega, aby odnośnie GMO stosowano takie same zasady w stosunku do produktów wspólnotowych jak i importowanych;
24. kwestionuje adekwatność 17. działania wspólnotowego planu działania, którego celem jest przekazanie systemu akredytowania organów kontroli niezależnej organizacji międzynarodowej i wzywa, aby ten ważny dla całego procesu etap, legitymizujący europejskie rolnictwo ekologiczne w oczach obywateli europejskich, pozostał pod kontrolą Komisji i Państw Członkowskich;
25. proponuje, aby wszelkie orzeczenia dotyczące oszustw związanych z ekologiczną naturą produktu lub procesu wytwarzania były dostępne na terenie całej Unii Europejskiej w celu uniknięcia mających już miejsce w przeszłości sytuacji, w których osoba raz skazana za oszustwo może ponownie uzyskać certyfikat od innego organu certyfikującego lub

poprzez przeniesienie się do innego Państwa Członkowskiego dalej prowadzić swój nielegalny proceder, lub też utrzymywać w nieświadomości odnośnie swojej przeszłości podmioty działające w tej branży;

26. podkreśla, że definicja rolnictwa ekologicznego nie może odnosić się tylko do metod produkcji, ale także do określonych praktyk rolniczych, które zapewniają poszanowanie środowiska i bioróżnorodności oraz umożliwiają wytwarzanie zdrowej żywności o wysokiej jakości. Wymieniona definicja rolnictwa ekologicznego musi zostać zatwierdzona na międzynarodowych forach w celu zachowania specyfiki sektora rolnictwa ekologicznego w ramach międzynarodowej wymiany handlowej;
27. wyraża ubolewanie nad faktem, że Komisja nie przedstawiła żadnych konkretnych środków finansowych dotyczących organizacji tego sektora oraz wzywa do udzielenia wsparcia, szczególnie finansowego, w ramach strukturyzacji produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu;
28. zwraca uwagę Komisji na fakt, że europejskie rolnictwo ekologiczne wymaga mocnego wsparcia przy wprowadzaniu do obrotu i dystrybucji jego produktów; wzywa Komisję do przedłożenia bardziej konkretnych propozycji w tym zakresie, mając na względzie, że:
 - a) jest to bardzo istotne dla zwalczania obecnego problemu wysokich cen produktów ekologicznych,
 - b) jest to niezbędne dla promowania koncentracji podaży na produktach ekologicznych,
 - c) stowarzyszanie się oraz tworzenie organizacji producentów ekologicznych może odegrać główną rolę w ułatwianiu wprowadzania produktów do obrotu poprzez wspólne kanały dystrybucyjne,
 - d) utworzenie dużego rynku, faworyzującego długie kanały dystrybucyjne i powodującego przez to dodatkowe koszty dla środowiska (związane z przetwarzaniem, przechowywaniem i transportem) nie jest najwłaściwszym podejściem, biorąc pod uwagę nieodłączne cechy produkcji ekologicznej. Dlatego też należy raczej wspierać krótsze kanały dystrybucyjne, które bez wątpienia poskutkują lepszą dystrybucją, bardziej przystępnymi cenami oraz ułatwią identyfikację i kontrolowanie żywności;
29. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Introduction : un succès grandissant mais fragile

L'agriculture biologique occupe désormais une place à part entière dans le paysage agricole européen. Si, en 1985, les surfaces qui lui étaient consacrées ne dépassaient pas 100 000 hectares pour un peu plus de 6 000 exploitations, quinze ans plus tard, ce sont 4,4 millions d'hectares et 150.000 exploitations qui relèvent de l'agriculture biologique. Avec ce formidable essor, on ne peut donc plus considérer l'agriculture biologique comme une simple niche sympathique réservée à quelques consommateurs originaux . Même si de grandes différences existent, le "bio" occupe dans certaines régions et dans certains secteurs une place déterminante, c'est notamment le cas en Allemagne où 80 % des aliments pour bébé sont biologiques. Aujourd'hui, les bienfaits de l'agriculture biologique sont ainsi reconnus à tous les niveaux, y compris institutionnels, et c'est une excellente chose.

Ces données, si elles sont encourageantes, ne doivent cependant pas faire illusion.

L'agriculture biologique rencontre encore de nombreux obstacles pour s'imposer, comme le démontre le net ralentissement de la croissance constaté ces deux dernières années. Ces difficultés, dues en fait aux spécificités de l'agriculture biologique, se retrouvent tout au long de la filière, de la production à la distribution. Un plan d'action européen en faveur de l'agriculture biologique devrait d'abord avoir pour but d'éliminer ces obstacles.

Lever les difficultés liées à l'agriculture biologique

- Difficultés au stade de la production

Rendements inférieurs, maîtrise technique plus délicate, plus grande sensibilité aux changements climatiques, élevage plus extensif, coûts des intrants, etc. constituent quelques unes des difficultés propres de la production biologique qui expliquent les surcoûts qui en découlent.

- Difficultés au stade de la transformation

Les exigences réglementaires mais aussi la nécessité d'avoir des lignes de production séparées, produits "bio", d'une part, produits conventionnels, d'autre part, entraînent également à ce stade un surcoût.

- Difficultés au stade de la distribution

La vente directe, canal historique pour l'écoulement de produits "bio" ne peut être une réponse suffisante et durable pour développer la commercialisation de ces produits. Si, aujourd'hui les magasins spécialisés se développent un peu partout en Europe, ils se concentrent essentiellement dans les centres urbains et s'adressent surtout à une population plutôt privilégiée acceptant, par un acte citoyen, de payer plus pour des produits ayant un impact positif sur l'environnement. Si la grande distribution permet de toucher un public beaucoup plus large, la vente de produits "bio" s'y heurte à plusieurs obstacles : prix élevé, traçabilité, garantie d'approvisionnement, puissance commerciale de ces grands groupes face à la faiblesse organisationnelle des producteurs biologiques, etc.

Un Plan d'Action aux objectifs louables mais trop peu ambitieux

Le Plan prévoit 21 actions qui s'articulent autour de trois priorités :

- un développement du marché des denrées alimentaires biologiques fondé sur l'information et une plus grande sensibilisation des consommateurs. Il s'agit comme le souligne la Commission "d'attacher une plus grande importance aux attentes des consommateurs".
- une efficacité accrue de l'aide publique en faveur de l'agriculture biologique,
- une amélioration et un renforcement des normes communautaires applicables à l'agriculture biologique et des exigences concernant l'importation et l'inspection, la Commission partant du constat que les échanges de produits biologiques sont entravés par la grande diversité des normes.

Alors que certains Etats membres, comme le Luxembourg, la Suède ou l'Allemagne, fixent des objectifs à atteindre, en terme de pourcentage de part de marché ou de surface agricole utile (SAU), la Commission n'adopte pas malheureusement une telle attitude volontariste et choisit comme approche de faire confiance au marché pour le développement de l'agriculture biologique. On peut toutefois se demander s'il est réaliste de croire que l'on pourra avoir une augmentation des parts de marché en faveur des produits biologiques uniquement en mettant en avant les avantages environnementaux de ceux-ci.

Les campagnes d'informations et de sensibilisation sont nécessaires, notamment pour permettre aux consommateurs de s'y retrouver face à la multiplication de labels, qu'ils soient "bio" ou non. Toutefois, aussi bonnes soient-elles, ces campagnes parviendront-elles à modifier profondément, à elles seules, les habitudes d'achat des consommateurs ? Le prix et la disponibilité constituent en fait les deux variables qui vont le plus jouer sur le comportement d'achat des consommateurs. Selon une étude menée par l'Agence Bio sur la perception et la consommation de produits biologiques en France, 56% des Français n'ayant pas acheté de produits bio citent le prix trop élevé comme raison de non-achat. Mais, un autre facteur de poids pourrait influencer la consommation à la hausse. En effet, 87% des consommateurs et acheteurs réguliers disent qu'ils consommeraient davantage de produits bio s'ils étaient plus facilement disponibles dans leurs magasins habituels.

Même s'il a tendance à se réduire, le différentiel de prix avec les produits conventionnels demeure important. Comme la Commission elle-même le reconnaît, l'agriculture biologique n'assure pas seulement la production de denrées mais joue également un rôle plus large, environnemental et sociétal. Dès lors, si les consommateurs désireux d'acquérir des produits biologiques sont prêts à payer plus cher pour la qualité de leurs produits bio, il appartient à la collectivité de rémunérer la fonction environnementale et sociétale jouée par l'agriculture biologique. Il y a donc lieu de s'interroger sur la pertinence de la répartition de certaines primes versées aux producteurs. Ainsi, dans le Plan d'action, on souligne la nécessité d'accorder aux exploitants pratiquant l'agriculture biologique les mêmes possibilités que celles accordées aux agriculteurs traditionnels en ce qui concerne l'aide aux investissements. Toutefois un tel traitement similaire est-il vraiment équitable quand on sait que les investissements pour la production biologique peuvent se révéler souvent plus coûteux ? Par ailleurs, la réforme de la Politique Agricole commune adoptée en 2003 n'a pas mis un terme ni aux injustices flagrantes ni à la concentration et à l'industrialisation de la production agricole. Tout en prônant l'éco-conditionnalité, elle continue en effet à opter pour une approche ultra-libérale ayant pour but la baisse continue des prix. Il faudra donc bien revenir sur l'organisation du premier pilier de la PAC, de façon à ce qu'il ne se trouve pas en

contradiction avec les objectifs du deuxième pilier, où s'inscrit le développement de l'agriculture biologique.

Ce sont donc les Etats membres qui sont encouragés à mettre l'accent sur l'agriculture biologique dans leurs programmes de développement rural. Mais en l'absence d'un cadre budgétaire clair ou de normes précises pour appuyer la production bio, une telle exhortation se traduira-t-elle dans les faits ? Ne risque-t-on pas dès lors de voir apparaître une politique à deux vitesses, avec uniquement des pays riches qui se paieront le "luxe" de soutenir leur agriculture biologique, s'ils le veulent bien, alors que les autres porteraient leur choix vers d'autres secteurs? Ceci pourrait notamment être le cas dans les nouveaux Etats membres où l'agriculture biologique est beaucoup moins développée qu'au sein des Quinze, à l'exception de la République tchèque et de la Hongrie. Pourtant, le développement de l'agriculture biologique, créatrice d'emplois, respectueuse des territoires et des ressources naturelles, représente un intérêt certain pour préserver une agriculture familiale durable dans ces pays, au moment où l'intégration, qu'on peut pressentir comme brutale, dans le grand marché européen comporte bien des risques pour des milieux ruraux trop fragilisés.

La disponibilité était l'autre facteur cité par les consommateurs. Si, pour répondre à ces attentes, une meilleure distribution est nécessaire, cela suppose une augmentation de l'offre. Cela pourrait se faire par une augmentation des surfaces consacrées à l'agriculture biologique et/ou par une amélioration des rendements. Pour pouvoir surmonter les obstacles inhérents à ce type de production, des programmes de recherche spécifiques doivent être mis en place. Or, force est de constater que l'agriculture biologique est un peu le parent pauvre de la recherche européenne surtout si on compare les efforts dans ce domaine à ceux entrepris pour la biotechnologie. Dès lors, se contenter de "renforcer la recherche", tel que cela est indiqué dans le Plan d'action, est insuffisant. La recherche destinée à l'agriculture biologique, tant au niveau de la production que de la transformation, doit devenir une priorité de la recherche européenne.

Un autre point fondamental pour le développement de l'agriculture biologique réside dans l'établissement d'une législation européenne claire en matière d'OGM. Ceci est particulièrement vrai en ce qui concerne l'épineux problème de la coexistence. Dans ce cas précis, le coût et la responsabilité des clarifications doivent incomber aux producteurs d'OGM. Il est hors de question que cette charge soit supportée par l'ensemble du monde agricole et en particulier par les producteurs biologiques.

Conclusion : Faire de l'agriculture biologique le fer de lance de l'agriculture durable, et non un créneau sectoriel aux visées limitées.

Ce Plan d'Action européen, était attendu de longue date et le moins que l'on puisse en dire est que la déception est à la mesure de l'attente. Ce Plan se caractérise en effet par très peu de mesures concrètes et encore moins contraignantes, et surtout par un manque total d'ambition.

Il illustre assez bien le double discours tenu par la Commission européenne à l'égard de la production biologique. D'une part, elle ne cesse de mettre en avant les vertus de ce type de production mais, d'autre part, elle n'agit pas concrètement pour en favoriser le développement, l'organisation du premier pilier de la PAC restant par ailleurs assez contradictoire avec l'approche biologique.

Ainsi - malgré quelques idées intéressantes comme le développement de l'alimentation biologique dans la restauration collective ou la nécessaire harmonisation des cahiers des charges - et en l'absence de moyens financiers, de ressources humaines adéquates et d'un quelconque calendrier, quel va être l'impact réel de la plupart de ces 21 points ? Pour ne prendre qu'un exemple, les prix du bio étant particulièrement attractifs, la crainte de voir se développer des fraudes est bien réelle. Sans moyens adéquats, les contrôles risquent d'être inefficaces, ce qui risque de saper la confiance des consommateurs alors que celle-ci constitue un élément clé dans le processus d'achat de produits biologiques.

Par ailleurs, ce Plan aurait dû être l'occasion de réduire les disparités entre les soutiens accordés à l'agriculture biologique et ceux destinés à l'agriculture conventionnelle. Laisser aux Etats membres toute la faculté de promouvoir ou pas le développement de la production biologique dans le cadre de leur programme de développement rural, c'est courir le risque de voir apparaître une agriculture biologique à deux vitesses, et d'aggraver les distorsions de concurrence déjà préjudiciables. L'agriculture biologique mérite mieux que des mesures d'encouragement pour un créneau sectoriel dont les visées seraient limitées. Elle devrait plutôt devenir le fer de lance d'une agriculture vraiment durable à l'échelle européenne, et c'est ce à quoi devrait contribuer résolument le Parlement européen.

PROCEDURA

Tytuł	Europejski plan działania w dziedzinie ekologicznego żywienia i rolnictwa		
Numer procedury	2004/2202(INI)		
Podstawa przepisowa	art. 45		
Komisja przedmiotowo właściwa Data ogłoszenia upoważnienia na posiedzeniu	AGRI 18.11.2004		
Komisja(e) wyznaczona(e) do wydania opinii Data ogłoszenia na posiedzeniu	ENVI18.11. 2004		
Opinia niewydana Data wydania decyzji	ENVI 30.11.2004		
Wzmocniona współpraca Data ogłoszenia na posiedzeniu	-		
Projekt(y) rezolucji włączony(e) do sprawozdania	-		
Sprawozdawca(y) Data powołania	Marie-Hélène Aubert 21.9.2004		
Sprawozdawca(y) zastąpiony/ zastąpieni			
Rozpatrzenie w komisji	22.11.2004	10.1.2005	3.2.2005
Data zatwierdzenia	3.2.2005		
Wynik głosowania końcowego	za:	33	
	przeciw:	0	
	wstrzymało się:	1	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Filip Adwent, Marie-Hélène Aubert , Katerina Batzeli, Sergio Berlato, Thijs Berman, Giuseppe Castiglione, Joseph Daul, Albert Deß, Gintaras Didžiokas, Michl Ebner, Carmen Fraga Estévez, Duarte Freitas, Jean-Claude Fruteau, María Esther Herranz García, María Isabel Salinas García, Ioannis Gklavakis, Lutz Goepel, Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, Elisabeth Jeggle, Heinz Kindermann, Stéphane Le Foll, Albert Jan Maat, Diamanto Manolakou, Mairead McGuinness, Neil Parish, Rosa Miguélez Ramos, Agnes Schierhuber, Czesław Adam Siekierski, Csaba Sándor Tabajdi, Marc Tarabella, Witold Tomczak, Kyösti Tapio Virrankoski, Janusz Wojciechowski,		
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Herbert Bösch, Gábor Harangozó, Wiesław Stefan Kuc, Jan Mulder, Karin Resetarits,		
Zastępcy (art. 178 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego			
Data złożenia – A6	11.2.2005	A6-0039/2005	
Uwagi	...		